

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Piacz. SIMONFFY-ház a város-házával szemben.

HIRDETÉMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok, valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intenzendők

Bérmertlen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.

# DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — k
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 56
Egy órára	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisör egyszeri beiktatásért 5 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyiltér 4 hasábsopetisörért 20 kr.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Kedd, július 24.

161. szám.

## Minden hólyag elszokott pukkadni.

(Z.) „Brutus alszol?” Bizony-bizony oda jutunk, hogy magunknak kell sarkallnunk az ellenzéki sajtót, hogy beszéljen már valamit, kezdjen már valami hecczet, máskülönben elalszunk. De hát hol van az egykori fény, hol van az egykori zaj? Ha Tisza-Eszlár nem volna, még Verhovayt sem tudnánk, hogy a világon van-e, így azonban mégis csak hallhatjuk a „Függetlenség”-nek „elfogulatlan” és „részhajlatlan” ítéletét, a mint azt az ő politikai álláspontja is magával hozza légyen. „Egyetértés”, „Pesti Napló” azonban mélyen hallgatnak, és nem kötelekednek a kormányval a világról; a közönség egy része pedig meg van elégedve az aratással, más része pedig nincs meglegedve semmivel, de nem is lesz soha.

A hangulat mindazonáltal az ellenzéki kedésre nem kedvező, és ha ez a jövő tavaszig így tart, a kormány több kerületre kénytelen lesz ráparancsolni, hogy ellenzéki képviselőt válasszon, mert mégis csak nagy szerencsétlenség lenne, ha kivesszük a magvából.

Csak nagy változás történt a legtöbb évek alatt. Mikor még a szélsőbal ugy verte a mellét, mint az egyedüli hazafias párt, és dorongja elé nem mervén állni senki, mindenféle hízlelge hangoztatták, hogy: „Igenis. Elismerjük a szélsőbal tisztát és őszint hazafiaságát, ha nem így, meg-hanem így.” Az ilyen illedelmes artikulásokra pedig a szélsőbal organumai azokképpen feleltek, hogy lebitangoltak, hazaárulóztak a zsoldosoztak hennünket, a mely titulusokat egész alázattal zsebre raktuk, mert ismerünk ellenfelünk káromkodási virtuozitását nem igen mertük vissza mondogatni. Egyszer azonban megsokalkván az üteget mi is, elgondoltuk, hogy: ez a nagy udvariasság és nagy türelem tulajdonképpen mire való? A legtöbb ciklikirónak nem volt annyi sütni valója, hogy elismerte volna, miszerint ez a kíméletesség nekünk sem

kötelességünk, csakis finomabb érzékből és műveltségi nézetből tesszük, hanem azt hitték, hogy nagyon meg vagyunk ijedve tőlük és retirálunk az ő hazafiságuktól. Meg kellett hát mutatnunk, hogy mi is tudunk abból a tónusból beszélni, és fel kellett világosítanunk a közönséget, hogy a szélsőbaliság nemcsak hogy nem hazafiaság minden tekintetben, hanem sok tekintetben nem egyből, mint kibuvási manőver a hazafias kötelességek alul. Hogy a szélsőbal nagy része nemcsak hogy öntudatával nem bír annak a mit tesz, hanem még azt sem tudja, hogy mi fán termett a politika, mert a közönség tanult és értelmes része, kilencztedrésben itt van a szabadelvű párt.

Addig unszoltak, a míg ki nem mutattuk, hogy az az értelmiség, mely a szélsőbalon van, többnyire vezérszerpet játszik és a nagy tömeget eszközül tekintti arra, hogy a vezérek érdekeit mozdíttassa velők elő, a mennyiben magukat azok egy ilyen vagy olyan állásra megakarják választatni. És csakugyan mutatassanak nekünk a szélsőbalon annyi független értelmes embert, mint a hány a kormánypártban van, a ki semmiféle hivatalt nem visel, és ellehet mondani róla, hogy nem is akar viselni.

Mikor aztán mindezeket elmondtuk, sok választó fontolgatni kezdé a mondásunkat, igazaknak találta azokat, és most ott vagyunk, hogy mind erkölcsi, mind hazafiasági tekintetből ott állunk, hogy inkább felette mint alatta: sőt határozottan felette, a mennyiben az intelligens elem itt több, és nagyobb öntudatával bír annak a mit tesz, mint a szélsőbaliai tömege.

És miután idáig eljutottunk, miután a közönség kezd belátni, hogy az alkotmányos magyar kormány csakugyan nem az, a mit a kormány elnevezés alatt azelőtt értettünk, hivat pedig a legkíméletesebb és jelesebb hazafiai képezik, hogy czélja ugyanaz, a mi a szélsőbalnak, csak hogy okosan és megfontolva: azóta az ellenzéki káromkodás nem tar-

tatik honfui imádkozásnak, és hanyatlak az ellenzéki csillag meg a nimbusz.

**A polgári törvénykönyv általános részére vonatkozó javaslat szövegezése,** mint halljuk, már befejeztetett az igazságügyminiszteriumban, s a nagy fontosságú törvényjavaslatnak az országgyűlés elé terjesztése a jövő ülészekben meg fog történni.

**Oláh hadi készülődések.** A román kormány Kruppnál 120 ágyut rendelt meg. Rukarest erődítéseivel kiiratott már a hivatalos lapban az árlejtési hirdetés.

**China és Franciaország között** a háboru lehetősége még most sem lévén kizárva, nem lesz érdektelen China haderejével megismerkednünk. A rendes hadsereg 150,000 emberből áll, ugyanennyit tesznek a várórségek. A 600,000 főnyi nemzetiség csak papíron van meg, habár szoldjuktat minden évben hűségeket követik. Tíz év óta a kormány nagy gondot fordít a sereg felszerelésére. Krupp 1880-ban 275 tábori valamint 150 hegyi és tengeri ágyut szállított, China számára és hátultöltő puskája is van elég. Két év óta katonai iskola is van, melyben két, Berlinben képzett bennszülött és egy orosz tiszt tanítanak. A hadi tengerészetnél sok angol tiszt van alkalmazva. A hajóhad 56 hajóból 283 ágyuval és 47 ágyunaszádból áll.

## A tisz-eszlári ügy tárgyalása.

(Saját tudósításunkból.)

Sürgönylevél.

Huszonhetedik nap.

Nyiregyháza, jul. 23.

A mai nap a mint már táviratomban is jeleztem leginkább a periratok felolvasásával telt el. Mindössze két tanu hallgatott ki. — Egyik **Kakóczy Károly**, kire Vay György esendbiztos hivatkozott mondván, hogy ez a börtönben Herskötől magától hallotta az egész hullasztási történetet, a másik **Buchta Mária** bábaasszony aki Möröz évi felett tanusodik.

A tanu kihallgatás előtt felolvastatik az alispán jelentése arról, hogy Mörözet eddig hogy tartották a vármegyénél, mire **Eötvös** élesen kiké az alispán ellen és Möröz jövője felől tesz kérdéseket. Annál inkább szükségesnek tartottam

— Mindegy, — vállalatában, ne számoljon támogatásomra!

— Szabadságában áll! Fedezze fel atyja előtt kiletmet, de tegye meg kedvemért s mondja meg neki, hogy megvetem azon gondolatot, miszerint kegyedet hívjam fel Verdier védőjéül, bár tudom, hogy ártatlanságát ösmeri. Akárhova vonják érzelmek, — soha, esküszöm kegyednek, sohasem vonom kérdőre, hogy gyermeki és emberi kötelessége közt válasszon.

— Es ha én ilyen kíméletről semmit sem akarnék tudni, ha elég nagyok gondolnám, a kétféle érzelmek vitaközása közt a magasztosabb szerint tenni.

— Egy ily hősiesség — felelé Déran-court, saját bírálatán felül áll, mennyivel inkább, az enyim felett!... De mennyire másként ütött ki beszélgetésünk, mint ahogy azt vártam. Tegnapi nyilatkozatait félreértém és azt hívtam, hogy a felől fog felvilágosítást adni, hogy miért érdemesíté Wardán Józsefet, a folytonos közlekedésre, holott a multkor említé, hogy jogai kegyedre nézvérvénytelenek.

— Hogyan, ön azt hiszi? — kérde Éba meglepve. — Nem volt róla tudomása, miszerint két hétig a legmélyebb magányba vonulva éltém?

— Nem, felelé Déran-court, — Wardánt naponta láttam a házbán és irodában fel s alá járkálni s ebből következtetem — Irodájából távol tarthatta volna, mivel tudta, — hogy atyám maga is —

— Azt tehetőségem szerint tettem is, de Danil ur nyilván tartózkodni látszott, míg Simon levele, mely felől tegnap, kegyed előtt kérdezősködött, hogy megérkezett-e... Simon anyám ivére.

— Ah az a Simon! — kiáltott fel Éba

## A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

### SZIV NÉLKÜL.

Regény.

Írta: ERNSTO;

fordította: V. G.

(Folytatás.)

— Igaza van! — kiáltá Éba indulattól reszkető hangon. — Igen ezen szörnyű felfedezés, bensőmet megrázkódtatta, egy csodálatos fájdalmas és mégis magasztos érzelmre; most már ösmerem azon erkölcsi feljuttatást, melyet előbb ön létem feljuttatására említett. De bármely jóslatszerűen teljessédek be rajtam szavai, még sem történt meg minden. Mert nem elég a jót csak elösmerni, hanem aszerint tenni is.

— Egy oly filozophus hajlamu lélek, mint a kegyedé, — felelé Déran-court, — magától von végkövetkezményeket; nem kellett erre tehát nekem emlékeztetni, és ép oly kevéssé tettem, mint amennyire nem sejt-hettem, hogy az első erkölcsi feljuttatásnak tárgya, kegyedhez személyesen oly közel állhat.

— Én rettenetesen érzem, — felelé Éba, — mily nagy távolság fekszik a valódi elhatározottság és szilárd tett közt. Segítsen ezen áthatni, mivel ön adhat tanácsot, hogy mitévő legyek.

Déran-court egy darabig gondolkodott, — kegyed bizalmával ajándékoz meg, — kiáltá gyors elhatározással, — melyet nem fogadhatok el anélkül, hogy kegyedet előbb személyes állásomról, Verdier ügyeihez, felvilágosítsam. Tudja meg tehát, hogy én az özvegynek fia vagyok.

Eba hevesen összeborzadt. — Es ő azért jött...

— Hogy anyám és nővérem becsületes neveket visszaszerezem!

— Ön mint ellenség, mint fürkésző lopdóztott atyám házába...!

Mint igazság kutató, ki még mai napig se tudja biztosan, hogy Danil ur részese e ezen büntetnek és milyen mértékben bűnös.

— Mondja ki csak egészen, mint kém, kiáltá a leány böszült, indulatos hangon. Igen örvendek uram, hogy legalább bizalmammal nem élt vissza mint hiszékeny atyámmal. Ezen pillanattól kezdve, nem mint a részhajlatlan védőjével az üldözött ártatlanságnak, hanem mint az érdekelt részhajlólval szemben, meggyőződéseinek előtem, semmi érvénye nem lesz.

— Kegyed feleli, — veté közbe Déran-court, — hogy általánvéve, szavannak hitelt csak akkor adott, midőn más forrásból meríté bizonyítékát a valónak. Vékül róvja fel nekem, hogy a jötevő iránti tisztelet, az anya és testvér iránti szeretet, az egyesült igazság érzettel, hogy Verdier becsületének helyreállítására, nem csak emberileg, hanem személyesen is hivatva érzem magam?

— S ha az a más rovására történhetne? — kérde Éba fuldokolva.

— Ugy is csak véghez viszem, minde-nesetre, amennyire lehet, tekintettel leszke-reá, de csak épen azon pontig, a meddig a teljes igazságnak napfényre kell jönni, a rablás miatt.

— Ez egy hadizenet, — kiáltá Éba magánkivül.

— A vétkesek ellen — egészíté ki Déran-court metszően.

volna, mondja, mert biztos tudomásom van arról, hogy Scharf József a tegnapi napon a megyei alispán urhoz, illetőleg annak iktató hivatalába egy határozott kérelmet, illetőleg előterjesztést nyújtott be, melyben feltétlenül és haladéktalanul kéri, hogy fia Scharf Möröz a mostani kezelés alól vétessék ki és Scharf Jakab hajdunánási lakosnak gyámsága és gyengéd rokoni kezelése alá vétessék. (Derülttség a közönség között.) Igen; az sincs megérintve ezen átiratban, pedig ez tegnap történt hivatalos momentum s azt hiszem erre ki lehetett volna terjeszkedni. Mind-ezekre nézve eszedem, hogy a tek. tszék a alispán urhoz egy átiratot intézni s töle pótló előterjesztést kéri méltóztassék.

**Elnök:** Kívánja a vádhatóság, hogy ezen körülményre nézve a megyei alispán ur megkerestessék?

**Szeffert:** Tek. törvényszék! Van tudomásom arról, hogy az alispán ur határozatot hozott ezen kérvény tekintetében, melyet a védő ügyvéd ur említett. Ez átküldetett az itteni ügyészséghez, hogy Scharf Józsefnek kézbesítették. Ezen határozatról információt szerezhet magának a védő ügyvéd ur az ügyészségnél, azért szükségesnek tartom, hogy az itt felolvastassék. A többire nézve nem tartom szükségesnek az újabb megkeresést, mert a védő ur által említett és kipuhaltatni kívánt körülmények nem olyanok, melyek ezen ügygyel kapcsolatosak lennének.

**Friedmann:** Én pótlólag azt a megjegyzést kívánom tenni, hogy nem látom az átiratban az iránti felvilágosítást, hogy a törvény azon intézkedéseinek, melyszerint ily korban az illető hittani oktatásban részesüljön, elég tétetett volna.

**Heumann:** Tek. törvényszék: Há már arról van szó, hogy Scharf Möröz hogyan került a vádlottak közé, mindenesetre fel kell világosítani azt is, hogyan lett szabaddá helyezve. Erre nézve mindenesetre felvilágosításul fog szolgálni a tek. tszék határozata az ügyészség által épen most említett rendelet, és a mire különös súlyt fektetek, az alispánnak a kir. ügyészség értesítésére adott átirata. Ha már egyáltalában teljes tiszta képet akarunk nyerni Scharf Möröz tartásáról és neveléséről, akkor azt hiszem, hogy mindezen iratok felolvasását el kellene rendelni. Kérem tehát a tek. törvényszéket, méltóztassék az ügyészségnek ezen körülményekre vonatkozó átiratát bekíválni és a tárgyalási iratokhoz csatoltni.

**Elnök:** Mindezen kérelem és indítvány felett a törvszék annak idején fog határozni.

**Kakóczy Mihály** tanu, folytonosan

aztán nyugodtan kérde: — Megérkezett a várt levél? —

— Igen ma este. —

— És tartalma? —

— Atyja előreláthatólag fogja azt kegyeddel közölni.

— Ön azt látszik hinni, hogy Wardánra való nézve, én is gyöngéd kíméletet igényelek, gonyolódik Éba, ki ismét gyorsan felvéve régi gögös hangját; de biztosítom róla, hogy erkölcsi értékelésére előttem magában véve igen közönyös. De már nincs más mondani valónk egymásnak Déran-court ur; szeretném, ha haza kísérne. —

— Nem óhajt előbb néjnével és Wardánnal, Toghurnál találkoznai? — kérde a francia, kinek sejtelve sem volt arról, hogy a gyáros Ébát megkérte.

— Egy általán nem — feleli a leány hidegen. — Csak menjünk haza.

— Robert lassan kanyarodott be a mellék utcán keresztül, Danil háza felé. A torony órák tizenegyet ütöttek, midőn a nagy ház elibe értek, mielőtt az új elidegenedés tudatában, a visszatérést valóstíták. A kapu előtt, mintegy mehökkönné álltak meg; a bucsu, mindkettőre végzetes volt; nem merték azt könyelmű, míg sem mondó szavakban, köznapinak bélyegezni.

— Atyámnak meg kell tudni, hogy ki ön — mondá végre Éba, de ezt ő, ön által nem pedig én általam tudja meg.

— Köszönet ezen elnézésért. Holnap felfogom világosítani Danil urat a czél felől, melyet házában folytatok, az elintézetlen ügyet veszélynek téve ki.

— Ugy tehát még nem jutott biztos meggyőződésre a könyvek és megfigyelések által? — vizsgálódék Éba.

ek.  
su ekek.  
BUDAPEST.  
entve kü detnek

YVÁK  
ésép-  
B er n á t,  
aküzletében.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Herskora hivatkozott és még Smilovics ellen vallott. Heumann az ellenmondást rögtön constatálta.

E tanu kihallgatásának befejezése után a vizsgálati iratok felolvasása következik. A közönség a tárgyalás és része iránt nem mutat nagy érdeklődést és tömegesen tódul a folyosókra, hol fel- és alá sétálgatnak.

A szünet után folytatattván a tárgyalás, Buchta Mária hallgatót ki, a ki Scharf Mór születe alkalmával ennek anyja mellett a szülésznői teendőket végezte. Mór születe idején 1868. évi augusztus havára teszi, arra az időre, a mikor az eszlári református toronyba a villám beütött. Scharf József szintén azt tartja, hogy Mór az időtől született. Eötvös kéri az iránt az eszlári ref. lelkész megkérdezését.

Ezután folytatják az iratok felolvasását.

A Tisza sodrára vonatkozó vizpróba felvett jegyzőkönyvre Eötvös az azt jegyzi meg, hogy a vizpróba sulyt fektetni nem lehet addig, míg teljesebb és pontosabb méréseket nem eszközölnek. Mindenesre azt tartja, hogy ki kell kérni a folyómérnökök véleményét, az iránt, hogy miképpen változik a víz emelkedésével és áradásával a Tisza sodra, irányja és ereje? A jegyzőkönyv különben is igen hiányos, mert abban nincs felvéve a július 18-iki szélirány, azonfelül a próba azért sem álhalt meg, mert a deszka, a mivel a próbát megtették, semmi esetre sem helyettesítheti a holttestet. Eötvös igen részletes számításokkal és a fajsúly pontos kimutatásával bizonyítja az állításainak helyességét.

Kimutatja továbbá, hogy mily hibás volt a vizsgálat, midőn figyelmen kívül hagyta, hogy a tutajtól elszakadt holttest gyorsabban uszik, mint a tutaj. Ez akkor nem vizsgálatot meg.

Eötvös bizonyítja, hogy a holttestnek mindenesre gyorsabban kellett usznia. — Mindezt, a mennyiben erre a törvényszék az ítélehozatnál sulyt fektetne, kéri pótolni.

Friedman ezt a kellő vizállás nélkül nem tartja kivihetőnek, mire Eötvös kijelenti, hogy a dolgot nem igen erőlteti.

Az iratok felolvasásának befejeztével Heumann kéri becsatolni a „Budapesti Közlöny“ 1882. június 13-diki számát, melyben az Eszter holtteste felalálójának 5000 forint jutalom ígértetik, a mi azt bizonyítja, hogy az 1882. jún. 11-én elkövetett holttest csempészést e pénz elnyerése végett családi szándékól nem követelték el.

Következnek a tanuk meghiteltetésére vonatkozó indítványok. Szeffert indítványozza, hogy Kákóczy ne esketessék meg. Friedmann csatlakozik az előterjesztéshez, mert Kákóczy vallomása csak is Herskóra vonatkozik.

A törvényszék azt határozta, hogy Kákóczy nem fog meghiteltetni. Buchta Amália esküre bocsátatik.

Ezzel az ülés véget ért.

A holnapi ülésben az ügyiratok felolvasását folytatják.

**Nyiregyháza, jul. 23.** Scharf Józsefnek tegnap Eötvös Károly utján beadott azon kérelmére, hogy fiát adják ki Hajdu-Nánáson lakó öcsésének további gondozás és eltartás végett, a végzés meghozatott. A végzésben kimondja az alis-

— Semmi eldönthetőre, — a fődolog, hogy ezen meggyőződésben osztozzék.

— És ön ezen körülményt senki előtt sem fogja említeni? Kéri Éba fűrkészőleg.

— Nem — mondá Dérencourt egyszerűen — mert én rendő nem vagyok, ki azon vallomások, melyeket a bizalmas féltől kap, ellene használjam fel. Rövid ideig barátok voltak Éba kisasszony; érzelmeink, egy magasabb érverésben egyeztek; midőn felfedeztük, hogy a kemény végzet, benünket, kit ellenséges táborba állított s ugy laszt el a real bennünket egymástól, amint öszeköt az ideál.

— Ugy van — felé a fiatal leány, meghódítva Dérencourt érzelmeid szavainak kifejezése által reszkető hangon — és önhöz hasonlóan akarom megtartani emlémben, lelkünk rövid idejű összhangzatát, hogy ha bár mily jövő választ el egymástól, ne legyen az nemtelen és közönséges. Eljen boldogul és bocsássa meg, ha sokszor kiméletlenül megsértém! De alapjában véve, mindig nagyra becsültem.

Dérencourt mereven állott s aztán Éba keze után nyult, melyet erősen tartott. Éba ó nevegye tölem ezen kifejezést rosz neven, én lelmem mélyéből részvétet érezek iránta! Egy leány, az ön hajlamaival felruházva, vágyainak szánva, a real terhe alatt morzsoltatik szét, mert övei közül senki nem érti meg. — Sajnálatra méltó!

— Ön tudtán kívül mondja ki anyám végzetét, — mondá Éba odaadó bizalommal.

— O az idealizmus miatt ment tönkre, mert egész életét, oly férhihoz kötötte, ki őt semmibe sem veté. Szívemnek azonban van akarat és ereje magánosan maradni, ha azt, egy magasabbra törekvővel meg nem osztatom.

pán, hogy Mór szület ki nem adja. E határozatot előre várták, s így ez nem volt meglepő a közönségre. Az alispán a végzésben azt mondja, hogy a belügyminiszter ismeretes leirata őt tette meg Mór szület gyámjának s ő ennek következtében bizta a fiut Henterre; ezen belügyminiszteri leirat még most is érvényben van, és ő még nem látja megkérdettnék azt az időt, hogy Mór szület a fiu biztonságának veszélyeztetése nélkül kiadhassa Henter várnagy kezei közül. Eötvös tiltakozik az alispán ezen végzése ellen és fellebbezést nyújt be a belügyminiszterhez.

## A cholera Egyiptomban.

Alexandriából július 21-ki kelettel jelentik:

A Karióból európai forrásból érkezett hivatalos tudósítások egyetértve jelentik, hogy Kairóban aggasztó módon szaporodik a megbetegedések és halálozások száma. Mint-hogy eddig eltitkolták a betegek és elhaltak számát, most úgy látszik, hogy hirtelen terjed az epidemia. Az európai colonia a consulatok utján tiltakozott az egyiptomi kormánytól a rendőrség ez eljárása ellen és pedig nem sikertelenül.

Minden városrészen kihirdették, legfeljebb 15 percz mulva minden megbetegedést és halálozást be kell jelenteni a legközelebbi rendőrségi állomásnál, a mely rögtön jelentést tesz az egészségügyi bizottságnak, a mely egy szolgálattevő orvost rögtön elküld a beteg segítségére vagy a holttest megszemlélésére. Hasonlóképen Kairó valamennyi temetőjében állandó állomásokat szerveztek és a temetést rendező legközelebbi rokonok kötelesek felmutatni a kerületi orvos által kiállított halott-levelet, a melyen megvan a halálozás napja és oka. Ezen intézkedés segítségével tegnap meglehetősen tudni a halottak számát és a bejelentett betegeknek rögtön segítségére siethettek az orvosok.

Tegnap 197 ember halt meg, ezeknek több mint kétharmada cholera-ban. A mai nap még rosszabb volt, mert 236 ember halt meg, köztök 504 cholera-ban. A megbetegedések is aggasztó mértékben szaporodnak.

A halottak közt hat európai volt, és pedig négy görög, egy olasz, és egy olyan, a kinek nemzetiségét nem lehetett megállapítani, mert ezt a holttestet a pályaudvar közelében találták és senki sem ismerte meg; ruhájából következtetve, munkás lehetett.

Az angol csapatoknak Heuludba való átköltözése még inkább felizgatta a különben is ideges népet. Az angolok eljárását kárhoztatják, mert ha katonái segítségére lenne szükség, csak az újonnan szervezett arab rendőrségre és a csekély rendőrségre lehetne számítani, a mely különben is nagyon igénybe vétetik.

Mintán Port-Saidban és Suezben szünik a cholera, az ottani cordon fölöslegessé lett, és elhatározták, hogy Alexandriába küldik az ott alkalmazott embereket az epidemia behurcolásának megakadályozása végett.

## Tanügy.

Megjelent: „A debreczeni kereskedelmi tanrészlet értesítője az 1882—83-ik tanévről Propper N. János igazgató szerkesztésében.

— Mily különösen hangzik, ha kegyed szívéről beszélsz — mondá Dérencourt ábrándosan.

Éba összeborzadt, mintha valamely igaztalanság érték volna. — Senkinek sem szabad sejtellemlen birni, szívem létezése felől, senkinek önnön kívül, — feléle ezután hirtelen, mintegy mentegetőzve, — magam is csak... De most, éljen boldogul, — és maradjon hű az ideálhoz.

— Hogyan tehetnék másként, midőn az ezen órában kegyedben testesült meg! — mormolá Dérencourt és egy utolsó szorítás után, kezét szabadon bocsátá.

Ezen pillanatban egy zavart alak libeggett a ház előtti lépcsőn állók felé és felősmerték, a reszkető, zokogó Noémit.

— Hol van kiserőd? — kérde Éba a nényjöt.

— Elszakították tőlem, — mi erőszakosan lettünk elválasztva! — kiáltá Noémi magán kívül. O Éba, azon pillanatban, midőn a bilincs le akart hullani nyelvéről, s hogy döntő, lelkesítő kérdést akart hozzám intézni, eltűnt karjaitól, — én magamra hagyatva álltam, — borzadályal a sötétben.

— Hol történt ez? —

— A Mehemet Ali téren.

— Tehát a legfényesebb kilivilágításnál és nem messze azon kocsiktól, melyek bármelyikén, haza jöhetnének! — veté közbe Éba gunyosan.

— Én Józsefem mindazon helyeken kerestem, melyeket előbb vándorlásunk állomásul jelölt ki, — folytató a vén kisasszony, és most teljesen igazat beszélt, mert rögtön Warden eltűnése után, mely rövid idő múlva történt Éba és Dérencourt elválása után, nem volt rest, miatta az utzókat felkutatni, mialatt feltűnő öltözéke és magánossága, né-

A minden évben izmosodó csinos fiuzet az igazgató „Kereskedelem és statisztika“ czimű értekezése nyitja meg, majd az igazgatói jelentés nyújt hű képet a tanintézet állapotáról.

Az 1882/3. tanévre bejegyeztetett és pedig

	I.	II.	III.	Össz.
o s z t á l y á r a				
a keresk. k. tanoda	30	36	28	94.
az ismétlő iskola	41	37	27	105.
az esti tantályamra	17	—	—	17
összesen	216.			

Ezen számok tekintélye megegyezhetetlen hirdetője a debreczeni kereskedelmi tanintézet kulturális jelentőségének s itt különösen a kereskedelmi felsőbb tanfolyamról levén szó, örömmel utalhatunk azon körülményre, hogy a lefolyt 1882/3. tanévben a hallgatók létszáma ismét emelkedett és pedig 150<sup>0</sup> kal.

A kereskedelmi tanintézet immár egyévtizeden át tartó munkálkodásával nemcsak saját létezésének szükségességét igazolta bizonyosan, de előforduló számos alkalommal bizonyosságot tett afelől, hogy kötelességének szabályszerű körén kívül is szives készséggel vállalkozik mindazon áldozatokra, melyek a kereskedelmi szaktudományok s a human műveltség terjedését eredményezik. És öntudatos büszkeséggel utalhat e téren is a debreczeni kereskedelmi tanintézet tanárának munkálkodására s annyal is inkább, mert e tanártestület tagjai a középtanodái heti óraszám maximumát meghaladó kötelezettség mellett eszközlik a tanítást a keresk. tanintézet felsőbb tanfolyamán; tanítanak a kereskedő ismétlő (vasárnapi) iskolán, minden külön díj élvezése nélkül, s tanítanak azon órákban, melyek a rendes tanítási órán túl szabadok, tehát megérdemelt pihenésre szánják; tanítanak vasárnapokon és ünneppapokon, midőn a kereskedő hasznosnajtó üzletét bezárja, az iparos félreteszi kenyérkereső eszközét, a földműves piheneti ekéjét; tanítanak az est késő óráiban, midőn a rendszeres munka szünetel s az egész világ pihen. S e tanári kar még itt nem ismer megállapodást. Pártolja nem csak, de műveli az irodalmat. Nincs év s az 1882/3. tanév sem folyt le a nélkül, hogy számbavehető irodalmi tevékenységet nem fejtett volna ki, népszerű előadásokat, felolvasásokat nem tartott volna. Kereskedői önképző egyesületében, iparos ifjak körében, a magyar orvosok s természet tudósok vándorgyűlésén tartottak felolvasásokat, melyek egytől egyig bizonyítják, hogy e tanártestület tagjai megértették kivátsukat.

Melegen üdvözi a jelentés a lefolyt tanévben dr. Szántó Sámuel tanár ur kezdeményezése folytán megindult mozgalmat a debreczeni kereskedelmi tanintézet kebelében létesítendő „Ifjúsági segély-egylet felállításá iránt. Ugy a nagy közönség előzékeny érdeklődése, miként maga a czél humanus jellege kellő biztosítékot nyújtának az iránt, hogy a kereskedő pályára készülő szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas ifjak támogatására létesüljön ezen egyesület, mely a létesülés első akadályait szerencsésen megküzdött, már a legközelebb jövőben érezhetővé lesz áldásos működésével.

## Pettenkoffer a cholera-ról.

Pettenkoffer Miksa tanár, a ki ma Európa egyik első tekintélye az egészségügy és különösen a cholera-ra vonatkozó kutatások terén, a müncheni „Neueste Nachrichten“

mely gunyos megjegyzésekre adott okot. Danil házához szietett, de csak azért, hogy majd egy szolgát visz magával védőül s a József szállására megy, hol azt éjfélok találai vélté. Daczára Éba ellenzésének, szándéka kivételében állapodott meg, és midőn Dérencourt ki kalandját különösképen talált a cselegét megrántotta s Noémi mindjárt magával vitte az öreg Boábot vezetékén, az egyetlen férfi eselédet, ki a házról volt és vele visszasietett az üressé utczákba.

Dérencourt látta Ebát gyorsan a házba lépni, ő pedig lakására ment. A vén csacska hölgy közleményei, sajátságosan nyugtalanították; József magaviseletében pedig bizonyos tervet vélt felfedezni és még sem tudta elgondolni, hogy mi szándéka lehet a syriaiak.

Ezen benyomásoktól elfoglalva, melyek pillanatra áthatották Éba beszédének utóhangját, a Verdiernek folyosójára vezető ajtó kinyitá és maga után bezárta. Meglehetősen későn volt, anyja és testvére, már nyugodni mehettek ezota. Példájokat követni, izgatottsága miatt lehetetlen lett volna, tehát a terrasse kulesát a falról levevé, hogy a hús éjjeli levegőn a fél s alá járkalással magát csillapítsa s talán hogy magát Ebához közelebb érezze.

Néhány lépcső a fedélzetre vezetett, mely felett csekély távolságra volt a Verdierék lakásának ablaka. Dérencourt az arab nyitott ablaka előtt lépdelt el és a tetőt kerítő falhoz közeledett, hogy utját megtalálja. Itt fenn igen setét volt, az utczáról a gázlámpák világa, idáig nem hatott fel és a felhős égboltról a csillagok csak gyöngyén világítanak alá. Lassan lépkedve és kezeivel tapogatózva mozgott a falkerítésnél a fiatal ember, mialatt ujjai egy akadályba üt-

legközelebbi számaiban nagyérdékű cikksorozatot tett közzé a mostani egyiptomi járványról. A híres tanár, a ki Astrachanban oly nagy önfeláldozással és oly kiváló sikerrel küzdött az 1876-iki pestis elterjedése ellen, igen érdekesen fejtegeti a cholera elterjedésének és elterjedésének módját és sok gyakorlati utmutatást ad a cholera ellen teendő intézkedésekre nézve. Cikkeinek lényegét a következőkben ismertetjük:

A cholera keletkezéséről való ismereteink sok tekintetben hézagosak ugyan, de néhány lényeges tényét a tudomány mégis kétségtelen bizonyossággal állapította meg. Járványos elterjedése nemcsak egy a forgalom által közvetíthető fertőző anyagtól, egy még fel nem fedezett choleraacirától, hanem attól is van függővé téve, hogy a hely, ahova az a csira eljut, fogékony-e annak befogadására. Vannak helyek, sőt nagy városok, melyek a cholera járványos kifejedésének eddig még mindig diadalmasan állottak ellent, ha a betegség egyes esetekben be is hurcoltatott. Ilyenek pl. Stuttgart, Salzburg, Innsbruck, Lyon, Versailles stb. Ezek a „cholera-mentes“ helyek. Vannak azonban helyek, melyek fogékonyak a cholera befogadására, de ideiglenesen cholera-mentesek. Igy pl. Münchenben 1831 óta háromszor. Berlinben 6—7-szer lépett fel a cholera.

Indiában is nem az emberekben, hanem egyes néposztályokban, hanem Alsó-Bengália bizonyos helyeiben van a cholera székhelye és ezekből kél vándorutra, de csak oda, ahol a fogékonyaság megvan, de még ott sem lép fel mindig egyforma intenzitással.

Természetes, hogy a közlekedés fejlődése nagy befolyással van a choleraacirák terjesztésére és hogy a cholera nem jutna el hozánk Indiából, ha nem volna közlekedésünk Indiával.

De nagy tévedés azt hinni, hogy kizárólag vagy főleg a cholera-beteg volna a betegség terjedésének kiindulási pontja. A cholera-betegek ápolói rendszeren megmaradnak kimélve. A fertőzés a cholera helytől és cholera-betegtől származik.

Angol hadihajókban régtől fogva tapasztalták, hogy egy izben csak a matrózok kaptak cholera-t, a katonák pedig egészen megmaradtak kimélve, más esetekben pedig épen megfordítva történik a dolog; a kérdés csak az, hogy kik honnét kerülnek a hajóra. Magukkal hozzátják a betegség anyagát az illetők de tőlük az legkevésbé sem ragad át a többiekre.

A hajók a cholera helyekről éretlen csirákat szállítanak, de a csira szaporává és éretlen hatásává csak úgy válik, ha szárazföldre jut, még pedig cholera-ra fogékony helyre és arra alkalmas időben. Ha a csira hosszabb időn át nem jut a hajóról szárazföldre, akkor rendszeren elhal. Innét van az, hogy a cholera, az óriási hajóforgalom daczára, sohasem jön Indiából Angliába. Ausztrália és a Fokföld sohasem látták a cholera-t, Anglia pedig mindig csak a szárazföldről kapta.

Ha Egyiptomban és a Középtenger mentén a cholera-ra való fogékonyaság megvan, akkor a vesztegár nem fogja azt távol tartani. A hol pedig a cholerafogékonyaság nincs meg, ott a cholera nem fog kiütni, ha elmarad is a vesztegár és ha be is bocsátják a cholera-betegeket.

Sokan azt fogják már most hinni, hogy a cholera ellen semmit se lehet tenni, ha a vesztegár a fertőtlenítés és a betegek elköltöztetése nem használják. Igenis, sokat lehet tenni ebben az irányban, lehet sürgölődni-forgolódni és ezzel megnyugtanni a kedélye-

köztek, mely a tovább mászásban kétráltat. Meglepetve kapott hozzá kezével és érezte, hogy egy erősen hajlított kapesot tartott, mely egy rudon végződött. Villanyos fétsként hatott ez Róbertre és szobájába hirtelen visszaugorva, lámpát gyújtott, kihozta és azon helyet, hol az előbb csendesen állott, körül világítá, Bár mily bizonytalanul csillogott a fákó viláosság a végtelen égbolt alatt, Dérencourt éles szeme, mégis rögtön észrevette, hogy ezen terrasse kokerítéséből, a Danil házáig egy erős létra van keresztül téve, hol göresöklél kellett megröszítve lenni, mert nem mozdult azon helyről, midőn húzta.

Egy öszekötő ut az átellenes épülethez! Es kétségkívül használva lehetett, vajon mégis az éjjeli teremben lenne a toladó, amelyben Éba csak kevés nő, és egy férfi felügyelete nélkül sem, időzik. Róbert tekintete a bankár házán leröpült a legutolsó rácesal és vastáblakkal védett üzleti helyiségre. Csekély viláosság csillogott ki, az ablak táblák hasadékaiban keresztül, vagy csak ő képzelte ezt ugy. Ha valakinema terrasse-ról hatolt a Danil dolgozó szobájába, ugy oda csak Éba szobáján keresztül érhetett és azon keresztül kell visszatérnie, s ő maga is ott van ezen pillanatban a legnagyobb vesztegárban forogva!

Ezen gondolat oly hatással volt Dérencourtra, hogy csak nagy fáradsággal nyomott vissza egy kiáltást. Mégis hamar magához tért, szobájába vissza ugrott s leránta a pisztolyt a falról; aztán a létrához szietett, mely meglehetősen meredeken érte fel a tulsó tetőt, a két ház közötti nyílás felett.

Szemeit behunyva, kezeivel az erős, de ritka foku létra oldal czölöpeit megszorítva, a sötétségbe lépett, erőteljes testének sulya

ket, csakhogy az intézkedésekre az előterjedését ezek ják ugyan meg n a k lakhelyeink fogékony helyet h sünként cholera m

Ez a test, a tisztasága továbbá távolítása a szemt általunk lakott ta

Cholera ideje sokat tehet magárában való megbetegedés fertőzési ar gékonyasága, oda is szükséges. Egy mély is lehet befolyásnak és re vagy másik kapja

Nagy befolyamos tapasztalat s állapot, a táplál erőfeszítés, a ruhá

Födolog az, a mi hasmenést o mindem egyenél a cholera dühöngése hogy megfigyeljü azonnal orvoshoz

dés azt hinni, hogy segíthet a cholera 50 halálosan végz tekre áll, a hol a lett. De a betegség cholera-int az orvos

— Azon t. egy havi előfizetéseik mielőbb zódhattek, hogy áldozatot nem ki főink, mindenrő dósítsuk. Intézk a rendkívül é r d e k e t a g y a z a n a p o k o n t a t n a k — t á k ü l d j e. Igy a Debreczenben s z ják először olvas

— Gróf Szécs excellenciája váro mint örömmel mon gát körümben s v tekintetben vétessé győzi eleget díssé ujjab kifejezést ig főispán hol a polg elősmerését, vagy d a h o r t o b á g y emelte irántunk t mondanunk is feles vok igyekeztek a napi napot magas kellemessé tenni, h nak mindent megm is meggyőzték, hog dasági viszonyai o lanok (igy adott er ter ur) melynek az helyen lehet párját

alatt hallá, mint légvonatot, mely végtelennek látszó levegőhid. Néhány tottság után, végre zei a vaskaput, nál a létrát megr biztos talajt érzett ut meg volt téve, a

Erősen ránto kapesot, megtágit maga felé rántá a dalához lökte, a te ten csüngött le, sie letre. A folyosón tottak. Éba ajtaja, letten volt. A fiata gét és izgatottságá pogtatott figyelme a leány csodálkozó

— Ki van itt

— En vagyok nyissa ki!

— Hallotta, a megállott s felfogta, ezen órában beboos ságnak tűnhet fel. A tatott.

— Nyissa ki, az dolgozó szobájában t

A zár felpattan ben, dus haja sötéte szemeit merően rá ir rancourt előtt.

— Honnan jön getve.

— A mi terrass egy létra volt áltama valaki használhatta.

— Mit akar te

agyérdekű cikkszo-  
tani egyiptomi jár-  
s ki Astrachanban  
és oly kiváló siker-  
estis elterjedése el-  
geti a cholera ke-  
ének módját és sok  
a cholera ellen te-  
e. Czikkeinek lénye-  
ertetjük:  
séről való ismere-  
zagosak ugyan, de  
a tudomány mégis  
állapította meg,  
csak egy a forga-  
tató anyagot, egy  
leracsirától, hanem  
hogy a hely, ahova  
e annak befogadá-  
ny városok, me-  
ványos kifejlő-  
diadalmisan állot-  
egyes esetekben  
nek pl. Stuttgart,  
on, Versailles stb.  
helyek. Vannak az-  
onyak a cholera be-  
choleraeremések,  
31 óta háromszor  
fel a cholera.  
emberekben, nem  
nem Alsó-Bengália  
cholera székhelye,  
de csak oda, ahol  
még ott sem lép  
sitással.  
a közlekedés fejlő-  
ran a choleraerák  
cholera nem jutna  
nem volna közleke-

ket, csak hogy az használni nem fog. Másféle  
intézkedésekre akarunk utalni. A cholera  
előterjedését ezek is csak oly kevésbé gátol-  
ják ugyan meg mint a vesztőgáz, de hat-  
nak lakhelyeink cholerafogékonyságára és a  
fogékony helyet ha nem is egyszerre, de las-  
sanként cholera mentessé tehetik.  
Ez a test, a ház, az udvar és az utca  
tisztasága továbbá gondos és rendszeres el-  
távolítása a szennyes vizeknek, melyeket az  
általunk lakott talajra vezetünk.  
Cholera idején egyébiránt mindenki igen  
sokat tehet magáért és családjáért. A chole-  
rában való megbetegedéshez nem elég a spe-  
cificus fertőzési anyag és a talaj cholera-fo-  
gékonyasága, oda még egyéni fogékonyaság  
is szükséges. Egy házban husz, sőt több sze-  
mely is lehet kitéve ugyanazon inificiáló  
befolyásnak és rendszeren mégis csak egyik  
vagy másik kapja a betegséget.  
Nagy befolyást gyakorolnak erre, szá-  
mos tapasztalat szerint, az életkor, az erő  
állapot, a táplálék, a szellemi vagy testi  
erőszítés, a ruházat, a tisztaság.  
Földolag az, hogy elkerüljünk mindent,  
ami hasmenést okozhat, a mi azonban nem  
minden egyénnél egyenlő azonos eljárást. A  
cholera megühegése alatt legfontosabb az,  
hogy megfigyeljünk minden hasmenést és  
azonnal orvoshoz forduljunk. Nagy téve-  
dés azt hinni, hogy az orvos egyáltalán nem  
segíthet a cholera ellen, mert 100 eset közül  
50 halálosan végződik. Ez csak azon esete-  
kre áll, a hol a betegség már magasfokú  
lett. De a betegség kezdetét, a hasmenést és  
choleraint az orvos sikerrel kezelheti.

### Napi hírek.

Azon t. előfizetőinket kiknek  
egy havi előfizetésük lejár, kérjük elő-  
fizetéseik mielőbbi megújítására. Meggyő-  
ződhetek, hogy mi sem költséget, sem  
áldozatot nem kímélünk, hogy t. előfize-  
tőinket, mindenről gyorsan és hiven tu-  
dósítsunk. Intézkedtünk, hogy tudósítónk  
a rendkívül érdekes védebesz-  
deket nagy terjedelemben  
a napokon, melyeken tar-  
tatnak — távirat útján meg-  
küldjük. Így a vad- és védbeszédeke-  
Debreczenben szintén lapunk útján fog-  
ják először olvashatni.  
Gróf Széchényi Pál miniszter ur ö  
excellenciája városunk szeretett vendége,  
mint örömmel mondhatjuk igen jól érzi ma-  
gát körünkben s városunk haladását, akármilyen  
tekintetben vételessé is az bírálat alá, nem  
gyózi eleget díesérni, s ennek újabb meg-  
újabb kifejezést igyekszik adni, midőn hol a  
főispán hol a polgármester urhoz fordulva  
elösmérését, vagy díesérését nyilváníja. Hogy  
a hortobágyi kirándulás csak  
emelte irántunk táplált jóvéleményét, azt  
mondanunk is felesleges. A kíséretében le-  
vők igyekeztek a Hortobágyon töltött teg-  
napi napot magas vendégünknek nemcsak  
kellemes tenni, hanem midőn excellentiájá-  
nak mindent megmutogattak egyáltalán arról  
is meggyőzték, hogy Debreczen város gaz-  
dasági viszonyai oly fényesek, és kifogástal-  
lanok (igy adott ennek kifejezést a minisz-  
ter ur) melynek az országban, csak kevés  
helyen lehet párját találni. Maga a fenséges

hortobágyi pusztá rendkívül hatott a magas  
vendégre, ki a végtelen rónát gőnyörrel s  
valóban költői hangulattal eltelve nézte vé-  
gig. A gulya, ménes, sajtgyar, csikó fogás,  
sat, mindmegannyi díesétre adott alkalmat.  
Délben magyaros de fényes ebéd volt. Ma  
reggel 7 órakor a guthi erdőre rándult ki  
ugyanazon társaság. Ide a miniszter urat  
Bedő Albert országos főerdőmester is  
elkísérte. — Ma este az „István“ gőz-  
malom tiszteli meg látogatásával a minisz-  
ter, holnap d. e. 10 órakor pedig fogadja a  
tisztelgő küldötteket; az elutazás holnap  
délre van kitűzve.  
Gróf Széchényi Pál miniszter ur  
ö excellentiáj ma este az „István“ gőz-  
malom tiszteli meg látogatásával a minisz-  
ter, holnap d. e. 10 órakor pedig fogadja a  
tisztelgő küldötteket; az elutazás holnap  
délre van kitűzve.  
Csáky Tivadar gróf az angolasphalt  
társ. képviselője tegnap városunkba érkezett,  
s mint örömmel halljuk, itt a Miklós utcáról  
a piactól dél felé elterjedő házak tu-  
lajdonosaival érintkezésbe teszi magát, hogy  
esetleg az asphalt továbbépitéséig egészen az  
Európa kávéházig kivihető legyen. Városunk  
szépészeti szempontjából is ohajtánók, ha a  
lépések sikerre vezetnének.  
Bedő Albert országos főerdőmester  
tegnap este városunkba érkezett, hogy itt  
gr. Széchényi Pál miniszter erdészeti  
szemléjénél jelen legyen.  
A közigazgatási bizottság holnap  
d. u. 4 órakor a városházán rendes gyűlést  
tart.  
Óriási zűrzavar és esődület támadt  
ma délután három óra tájban a piactól dél felé,  
hol egy taligás lova gazdátlanul elragadt,  
s össze-vissza gázolva a mi utcájában akadott  
futott le a baloldali sétányon végig a várad-  
utcaig kutig. Ott kidöntött egy fát, a taliga  
összezúródott, a ló kiszabadult s nyargalt  
tovább. Szerencsére valami nagyobb baj nem  
történt.  
Az állami ménék kisorolása va-  
sárnappal ment végbe a helybeli méntelepen  
Kozma Ferenc miniszteri tanácsos ur  
által. Jelen voltak a Debreczen városi lö-  
tényésbizottság részéről ennek elnöke K o-  
s z o r u s Lajos; a Hajdumegyei lötenyész-  
bizottság részéről pedig Csajkos Gyula szol-  
gábiró. 14 ménlő soroltatott ki.  
A debreczeni ref. egyháztanács kö-  
vetkezőleg adta szavazatát a tanácsbírákra:  
Egyházi tanácsbírák: Kiss Albert, Némethy  
Lajos, K. Tóth Kálmán, Nagy Lajos M. Péter-  
ről, Bíró Antal Derecskésöl. Világi tanácsbí-  
rák: Beke Mihály, Moesy József, Fráter  
Gyula, Fényes Géza, Szinay Károly. Egy-  
házkerületi világi tanácsbírák megválasztat-  
tak; Simonffy Imre, ifj. gr. Lónyay Menyhért.  
Honvédtisztek áthelyezése. A hely-  
ben állomásozó 39-ik gyalogezredből a tar-  
talékos tisztek közül a következők helyez-  
tetek át a honvédséghez: Áron Jenő a 39.  
sz. gy.-ezredtől a hajdu-szabolcsi 42-ik, Csa-  
nak József a 39. sz. gy.-ezredtől az észak-  
bihari 46-ik, Fancsovits Mátyás a 39. sz.  
gy.-ezredtől a hajdu-szabolcsi 42-ik, Susich  
Károly a 39. sz. gy.-ezredtől a közép-bácskai  
5-ik, Scheider Ferenc a 39. sz. gy.-ezredtől  
az észak-krassói 18-ik, Tóth István a 39. sz.  
gyalog-ezredtől a hajdu-szabolcsi 42-ik, Bész-  
ler Károly a 39. sz. gyalog-ezredtől a esong-  
rádi 3-ik zászlóaljhoz.  
Tanító választás. Gyulai József el-  
hunyt ispotályi tanító helyére az egy. tanács

A csiga lépcsőn keresztül, atyja szá-  
bájába hatolni.  
De ha több van egynél —  
Hat csövű pisztolyom van.  
En világítok önnek, kiáltá elszán-  
tan és a lámpa után nyult.  
Semmiesetre sem! Lent hihetőleg  
lesz világosság. Azonban gondolja meg; a  
dolog harezra kerülhet. Elettével atyjának  
tartozik!  
Már a csiga lépcsőn haladt lefele. Éba  
a nyitott ajtónál állva maradt és rettenetes  
félelmek közt hallgatózott, minden alólról fel-  
jövő neszre.  
Dérancourt a mennyire lehetett, halkítá  
lépteit, midőn a keskeny hosszú csiga lé-  
pcsőn lefele ment. A kimenetnél a kárpit aj-  
tó félig nyitva volt s a szobából világosságot  
látott előcsillámlani s egy vaskaparása és  
karezolása hallatszott fel hozzá.  
Első tekintete, melyet a szoba bense-  
jébe vetett, egy arab jelmezbe öltözött férfi  
hátára esett, ki hiában fáradt a pénzszek-  
rényel. Hallotta a lihegő hangokat: N. O.  
M. I. . . . Az E. hamis! . . .! Mi az ördög  
lehet ezen szó? Vagy talán ismét Éba lenne,  
mint akkor volt, — és a semmirekellő csak  
kötelkedett volna velem? !  
Dérancourt szerencsésnek érezte magát,  
hogy a zárszót megváltoztatta. N. O. M. I.  
— ezen betűk persze előfordultak a névben,  
melyet Dérancourt József jelenlétében állított  
össze; de nem „Noemit“, hanem „Simont“  
állította össze, annak segítségével, az E.  
helyett S-et alkalmazva.

(Folyt. köv)

tegnapelőtti közgyűlésén, az ispotályi ének-  
vezérséggel összekötött tanító állásra egyhan-  
gulag Herzeg János, a tanító testület elnöke  
s pterfia utcai leánytanító választatott  
meg. Az árokutazai leánytanító állásra pe-  
dig D e m j é n Erzsébet kisasszony választat-  
tott meg szintén egyhangulag.  
S inházi átalakulások serényen  
fojtalkoztatják az ennek kereszülvitével meg-  
bírtakat. A vasfüggöny már teljesen felállít-  
tatott, s a próba szerint csak 18 másodperc  
szüksége fe húzásához vagy lebecsátásához.  
A szinpad deszkáiak egyrésze valamint az ol-  
dakulisszák fú is használhatlan állapotba ju-  
totnak volt sok furás s másnemű hasznalat al-  
tal. Ezeket is megújítják. A nézőtérén más  
színházaknál alkalmazni szokott ponyvát hasz-  
nálják ezután, hogy a por ellen a kárpitos  
munkákat és díszítéseket megóvják. Ez ugyan  
már régebben kellett volna, mikor még inkább  
vot mit óvni, — de hát jobb későn mint soha.  
Legközelebb hozzá kezdenek a plafond ko-  
pott díszíté-ének megújításához. Mondanunk is  
felesleges, hogy ezáltal színházunk régi szép-  
ségét nyeli viszi. — Igen hasznos intézkede-  
lesz, hogy a szinpad két oldalán az öltöző szob-  
ákat egészen elfalazzák a szinpadtól úgy, hogy  
ezután kis vasajók az író lehetni a szin-  
padra jutoi. Ezáltal azo régi panasznak vé-  
szik elejét, hogy a szinpadon nagy légvonat  
kinozza a színésznöket. Ertesültünk, hogy nem  
sokára két fővárosi festő is leérkezik, s a  
szinpadi díszletek áfestésével illetőleg mu-  
gijításával foglalkozni. Ezzel kapcsolatban  
ajánlatosnak tartanánk, hogy az előfüggönyön  
a szinpadon szereplők kihívására  
oly nyíia s, vagy ajtó vágatnék, —  
mely egyáltalán minden nagyobb színháznál  
szokásban van; ezáltal igen sok idő lenne megki-  
mélv, mert a szinpad elrendezése eszközölhe-  
tő addig míg a színészek a függöny felhúzása  
nélkül is megjelenhetnek a kihívásokra. — Ez  
különböen most a vasfüggöny alkalmazása mel-  
lett csaknem nélkülözhetlenül szükséges.  
Debreczen karakterizáló apróság.  
A tüzoltók tudvalevőleg ez évben Fiume-  
ben bándulnak. Ez alkalmából „egy öreg  
bajtárs“ a tüzoltók szaklapjában az iránt  
szóval fel, hogy minden nevezetesebb magyar  
város vigyen ajándékba Fiume postájának  
vann az illető „várost karakterizáló apró-  
ság“ot, — s példaképen azt ajánlja, hogy  
Debreczen küldjön egy füzér per e-  
c z e t vigyenek. Az öreg bajtárs ur tehát  
abban a jámbor véleményben van, hogy Deb-  
reczen a füzér per e c z e t karakterizálja.  
Halalozás. Mint a délutáni órákban  
ertesültünk, városunk egyik ösmert kedves fiata-  
lacszonja hunyt el ma. Vajda Weisz J. a  
„Tisza“ biztosító intézet osztályfőnökének ifju  
neje szül. L ó w e n b e r g F á n i urhölgy. A  
legmélyebb részvételt vesztük e hirt, s kíván-  
juk, hogy a sir megnyugvási adion az életben  
sokat szonvedett ifju nőnek, ki hosszas beteg-  
séggel küzdött azon perczőt fogva, melyben a  
tisza szerelemből eredett házassági frigy ferjé-  
hez csatolta. Ismételtük, hogy adja az ég  
ny; imat a kiszvedett porai fölött.  
Villámcsapások. Tolnáról írják. F. b.  
10-18-án a késő esti órákban, a báró Berg i-  
teni birtokán levő kajmádi pusztán a villám  
az uradalmi vadász lakásába beültött, és annak  
nejét agyonlötötte. A vadász 5 leánya közül,  
egy, su'yo s sérüléseket kapott, a többieknek  
sértülései csakélyek. Ugyanakkor a paksi távir-  
dahivatalban a villám egy ottani távirda-kész-  
lőkébe ütött. Az éppén sürgönyöző távirdatíró  
kezén súlyos sérüléseket kapott. Itt Tolnán  
a villám szintén a távirda készülőkébe ütött, de  
anélkül, hogy valakit megsértett volna.  
Sertések veszedelme. A szomszéd  
Bihar megyében hullanak a sertések. Okány-  
ban a mult héten Schvartz Ábrahám falkájá-  
ból — miként a „Szabadság“ írja — 900  
darab sertés pusztult el a fellépett járványos  
betegségen. Az állatorvosok lép és torok-  
betegséget konstataáltak. A szükséges óvin-  
tézkeések a hatóság részéről megtették, s  
a járványról egyidejűleg a belügyminiszte-  
rium is értesítettet.  
Petőfi Sándor, a nagy költő néhány  
eddig ismeretlen verse jutott legújában az  
Athenaeum részvényársulat birtokába. A  
versek rendkívül értékesek s a szabadság-  
harozot közvetlenül előző évekből valók. Egy  
pár közülök politikai tartalmu, melyet annak  
idején a cenzura miatt nem lehetett lenyo-  
matni. Az eddig ismeretlen költemények egy  
gyűjteményben találattak, melyet Petőfi sa-  
játkezüleg írt, még pedig a cenzura szá-  
mára. A kötet utóbb egy evangélikus lelkész  
kezebe került, ki csak nem rég fedezte föl,  
hogy abban eddig ismeretlen és kiadatlan  
költemények is vannak.  
A szerb nemzeti tor. Radicevics  
szerb költőnek földi maradványai tegnapelőtt  
Ujvidékre érkeztek. A városban minden bol-  
tot bezártak, minden munkát beszüntettek s a  
nép vasúti állomáshoz tolongott. A papok nagy-  
ünnepélylyel beszentelték a koporsót s aztán  
több ezer főnyi gyászmenet kísérte azt a  
gőzhajóhoz, mely a megbolygatott tetemeket  
Karlócára szállítja. A gyászmenet alatt a  
város összes harangjai szólának. Karlóca mel-  
lett, a Sztraszilovo-hegy csucsán, honnét a  
„nagy Szerbia“ körülbelöl belátható, elta-  
karították az ünnepelt halottat. Aztán követ-  
kezett a nap főpontja: a lakoma, a nemzeti  
ívás, — mert a halott ezuttal csak titulus  
bibendi volt. A zártkörű banketten ott vol-  
tak a szerb kitünőségek mind, még Milán  
király is képviseltette magát — római kö-  
vete: Kujungvics ur által.  
27 krajczáros gyilkosság. Kolozs-

várról írják: Varga Márton mérai földmives  
kiment a mezőre szántani, szántás közben le-  
vetette mellényét s ott hagyta a szántóföld  
szélén, a hol épen egy Tzirilla nevű suhanec  
lapátolta a trágyát. Varga a barázda másik  
végéről csakhamar észrevette, hogy Tzirilla  
kivette 27 krajczárt tartalmazó pénzes zac-  
skóját mellénye zsebéből, oda szaladt s vissza  
kérte azt tőle. De Tzirilla nemhogy visszaad-  
ta volna pénzt, de a lapátot fenyegetőleg  
emelte fel Varga ellen. Erre Varga kikapta a  
suhanec kezéből a lapátot, s oly szerencsétle-  
nül ütötte föbe, hogy az két óra múlva a  
kapott ütés következtében meghalt. Varga a  
kolozsvári fogházban várja büntetését.  
Öngyilkosság és szardínia. Temes-  
várról írják: Csütörtökön éjjel egy finoman  
öltözött hölgy — állítólag jómódu özvegyass-  
zony — úgy akart véget vetni életének, hogy  
a parkhidon keresztül be akart ugrani a Be-  
gába. Több fiatal ember, kik a szomorúan sé-  
fáló hölgyet hosszabb idő óta figyelemmel ki-  
sérték, utánna ugrottak s megakadályozva őt  
szándéka kivételében, hazakísérték. Otthon  
megérkezve, a hölgy gondosan bezárt minden  
ajtót, az íróasztalhoz ült és éjfélig több levelet  
írt, mely idő alatt az ablakon keresztül  
vigyáztak rá. Éjfél után — jöllehet az ajtó  
gondosan be voltak zárva — egy fiatal ember  
lépett a szorgalmas levélíró nő lakásába, ki az  
asztalhoz ült és teljes nyugalommal megvevett  
egy magával hozott szardínia adagot a nélkül,  
hogy egy szót is váltana a levélíró nővel. Nem-  
sokára elaludt a lámpa a hölgy salonjában,  
minden csöndes lett és mi sem történt többé,  
mi aggodalomra szolgáltatott volna okot a  
lakásra felügyelőknök.  
Chambord gróf megmérgezett szí-  
varjai. Tudvalevőleg eddig még egy orvos  
sem mondta meg Chambord gróf betegségeknek  
természetét. Párisi legitimista körökben a di-  
agnosis ezen rendkívül nehézséget arra veze-  
tik vissza, hogy Chambord gróf — megmér-  
geztetett. A gróf nemrég egy láda szivart  
kapott Lyonból, s alig szitt el belőlük egy-  
kettőt, azonnal heves gyomorfájást érzett. Az  
előhívott orvos a fájdalomnak — melyeknek  
okát és természetét nem tudta megállapítani  
— enyhíteni akarván, a betegnek opiumokat  
rendelt, mely a bajt még jobban súlyosította.  
Oly hányás állt be, mely a gróf életét komo-  
lyan veszélyeztetette, de a mérges anyagot el-  
távolította a testből. A kósa hír még azt is  
mondja, hogy a nevezett szivarok másnak  
voltak száma, s csak tévedésből küldettek  
Chambord grófnak.  
Hat hónapja alszik a braunschweigi  
kórházban egy fiatal vejkei leány. A szegény  
betegét omnibuszon vitték szülőfalujából a  
városba s a rázkódás alatt nem mutatott élet-  
jelet. Halvány arcát időnkint gyöngye pir fut-  
ja el, de csakhamar megfehéredik újra. Sege-  
delem nélkül nem táplálkozhatik a beteg, de a  
mit eszik nem elég arra, hogy erejét gyara-  
pítsa. Teste mód nélkül lesoványodott. Mint-  
hogy ehhez fogható betegség csak kettő for-  
dult még elő, mindenfelől összesereglenek az  
orvosok, hogy színiöl-színre láthassák az „ele-  
ven halot“tat. Az orvosok különben azt hi-  
szik, hogy a beteg életét megmenthetik.  
Tél juliusban. Hogy mily szépsé-  
lyes Háromszéken az időjárás, írja a „Szé-  
kely Nemzet“ annak illusztrálására az utóbbi  
napok meteorologiai följegyzései világos pél-  
dát szolgáltatnak. Julius 16-án az egész or-  
szágban legnagyobb meleg, (29° C.) nálunk  
volt. Másnap este a hőmérő a völgyekben 8°,  
a hegyeken pedig 0°ra süllyedt. Ennek kö-  
vetkeztében a Háromszéket körülö Kárpátok  
déli felében hó esett. Tegnap a Bueses és a  
szomszéd hegyek a fellegek elvonulásával  
egész fehérek voltak s fagyosan mosolygo-  
tak be a háromszéki rónára. 18-án reggel a  
hőmérő 25°-ot mutatott.

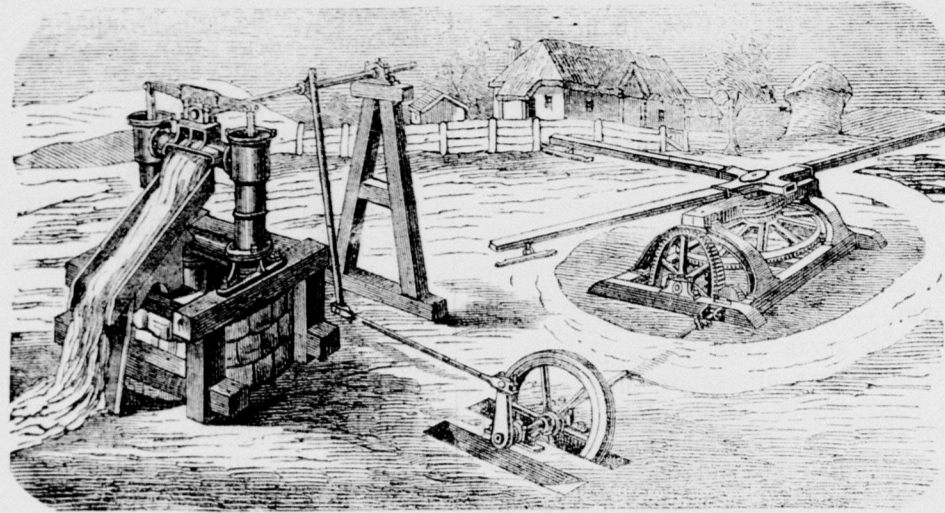
### WESZPRÉMI GÁSPÁR.

Weszprémi Gáspár Hajdumegye alis-  
pánja, az alsó-Szabolcs hajdukérelleti egy-  
házmegye gondnoka mint lapunk zártakor  
mely fájdalommal értesültünk ma délután  
2 órakor meghalt. Hogy minő nagy vesz-  
teség érte a kifünő férfi elhunytával  
Hajdumegye közigazgatását, azt mindenki  
érezni fogja ki a fázadhatatlan ősz mun-  
kást, és nagyrabecstült férfuit ösmerte.  
Temetése f. hó 26-án csütörtökön  
délután lesz H.-Böszörményben.  
Legujabb.  
A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.  
Kairó jul. 23. Tegnap reggelig 24  
óra alatt itt 427, Sibirelkumban 150, Gi-  
zehben 68, Mehalletben 46 kolerahalála-  
zás történt.  
London jul. 23. Gladstone az al-  
sóházban kijelentette miszerint a kormány  
elhatározta hogy a Suez-csatorna egyes-  
ségre nézve a parlament beleegyezését  
nem kéri.  
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos  
Vértesi Arnold.  
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

**Az első magyar gép- és tüztöltő gyár, harang és ércöntőde.**

**W A L S E R F E R E N C Z**

BUDAPEST. ROTIENBILLER UTCZA 66.



ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett **víz- és gőzmozgató** osztályát az **árménestítő** tartsulatok, a megyei és magán mérnök urak **gőzmalom- és gyártulajdonosok**, a megyei és városi közhatalóságok

és a gazda közönség becses figyelmébe.

A szivattyu-gyár készít

**árménestítő, körfuró, bányaszivattyukat**

házi és gazdasági kutakat, vállalkozik

**GYAPJUMOSODÁK, VIZVEZETÉKEK, GŐZ- és ZUHANY-FÜRDŐK**

berendezésére és minden

**VIZMŰ MUNKÁLATOKRA.**

A gyár készítményeiért teljes jótállást vállal.

Kívánatra költségvetések és képes árlapok díjmentesen becsíttatnak rendelkezésre.

A legjobb minőségű

**VIZMENTES TAKARÓ PONYVÁK**

**Freibauer Ede és fiai**

budapesti gyári raktárából,

**gépekhez, asztag-rakáshoz, cséplésnél, rostálásnál**

és egyéb alkalommal eső ellen védelem czéljából, kaphatók

**Schwarz Bernát,**

széchenyi-utcai zsáküzletében.

**AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET**

pártfogása alatt álló

**termény- és bizományi üzlet.**

Iroda: Budapest, V., fő-ut, Tüköry-palota.

Országos termények adásvételét bizományban teljesíti, költségelőránnyal szolgál.

Csakis consignatióhoz szolgálhat kölcsönzést 7 napra 1/4 krajczárért.

RAKTÁRTART: valódi olíva olaj, gyári gépolaj, paraffin, gabonaszák, szekér-ponyva, vízhatlan kázzaltakáró stb.

== Kívánatra árjegyzék bérmentve küldetik. ==

Szavost Alphons.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

**A „DEBRECZENI ELLENŐR”**

legújabb és legdivatosabb betűkkel

GAZDAGON FELSZERELT

**KÖNYVNYOMDÁJA**

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iverk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMi NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állíttatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Szerkesztőség és

Piacz, SIMONFFY-házával az

HIRDETME

előfizetési pénzek és a kiadások valamint a lap szelle minden közlemény.

Bérmentetlen levelek és fogadtatna

X. évfolya

Radio

(T.) Legelősz olvasóhoz kell fordulni kérünk- hogy megírja miről már számtaláltuk az igen lakhatott vele nyismétlésem nem egőnem irunk erről a t. ellenzéki sajtóha oly gyakran már unalmas is, ellenzéki sajtót csak annyit juttatlatból, amennyi d

Csak a napomániai álmódosázékai sajtónk fejémagáról: „meaculpa”, s ime felnepey mikor a mDél-Szláviáról ántisztelt „nagytipamint hogy a romáért” neki esett, nSzláviáért” esik i

Soha több fái időben (nem régevat képviselővel közt ezeket mondóok sajtóját uraleu agítálnak, min tanak, és mikor n a kormányt lázítja mondott sok mind már nem emlékszel ellentmondásokba csak azt cizítalom lékszem. A ki P képviselő urat ism igaz-e?

Egyébiránt a tudjuk, hogy a degerlésére, a mi zéki sajtónk mind mit csak tehetett borzadok már, mizus Ljubibraticsna

A „Debreczeni

SZIV

Irta:

fordít

Mialatt Róbert betörési kísérletet, tolyát és támadásra lett. Az utca felől zott fel. azán kopog Danil érkezett meg Toghurnál való látolvaj is meghalhat az íróasztalhoz ugrnil posta csomagja

— Az ördögbe Hanem, ugy legaláb A felső nyitott tete mely akaratlan talmára, megmeredt, relmes kiáltást halla

— Simon! Seve!

Vissza sietett tön előtte termet De tolylyal: Wardán, másod a szerencse!

A gonosztevő horgés lön halhatóvá dulással feldönté a lánár a papirokat nyácsóhoz rohant. Róbert egy per nóját, eloltá a tüzet